

8 клас

Урок №49

Дата:

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД УКРАЇНИ. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА МЕРЕЖА. МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНИ. ПРАКТИЧНА РОБОТА №10 «ПОЗНАЧЕННЯ НА КОНТУРНІЙ КАРТІ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ».

Мета: формувати в учнів знання про природно-заповідний фонд України, особливості його розташування та його основні категорії; пояснити основні напрямки створення національної екологічної мережі; ознайомити з найвидатнішими природно-заповідними територіями України; повідомити учням про моніторинг навколишнього середовища в Україні, його зміст та організацію; надати розуміння необхідності даного виду комплексних наукових досліджень; систематизувати знання про природно-заповідний фонд України; продовжувати формувати навички роботи з картографічними матеріалами; формувати екологічне мислення учнів.

Обладнання: екологічна карта, довідники, фізична карта України, **карта** природно-заповідного фонду України.

Географічна номенклатура: біосферні заповідники: Асканія-Нова, Карпатський, Чорноморський, Дунайський; природні заповідники: **Карадазький**, Український степовий, Медобори, Канівський, Поліський; національні природні парки: Карпатський, Швацький, Синевір, Подільські Товтри; регіональний ландшафтний парк «Меотида».

Тип уроку: комбінований.

Очікувані результати: учні навчаться:

- наводити приклади об'єктів природно-заповідного фонду України;
- показувати на карті об'єкти природно-заповідного фонду України;
- давати визначення науковому поняттю «моніторинг навколишнього середовища»;
- визначати об'єкти природно-заповідного фонду своєї місцевості;
- оцінювати переваги створення національної екологічної мережі.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання. Налаштування учнів на успіх..

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

Дайте визначення поняттям «природні ресурси» та «природні умови», наведіть приклади. Складіть схему поділу природних ресурсів на групи за особливостями використання. Назвіть основні шляхи

найменшого впливу діяльності людини на природні комплекси.

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ УЧНІВ

Методичний прийом «Бесіда»

- З'ясуйте, що становить природно-заповідний фонд будь-якої країни світу.
- Назвіть основні види природоохоронних територій та об'єктів.
- У чому їхня принципова відмінність?
- Поясніть, у якій фізико-географічній зоні чи країні України створено щільну низку природоохоронних об'єктів.
- Назвіть найвідоміші природоохоронні об'єкти України та своєї області.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Одним із найбільш ефективних заходів щодо забезпечення охорони довкілля є комплекс робіт з організації заповідних територій.

Заслуховування повідомлення учня про природоохоронні території нашої області.

V. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Методичний прийом «Евристична бесіда»

Для створення природно-заповідного фонду має бути міцна законодавча база. Пригадайте, які міжнародні програми з охорони довкілля вам відомі. Які міжнародні організації їх ініціюють і здійснюють?

Користуючись додатковими джерелами інформації, назвіть основні закони, що регламентують природокористування та охорону природи в Україні. Знайдіть «Закон України «Про природно-заповідний фонд». Коли його було прийнято?

Методичний прийом «Час підручника»

Опрацювавши відповідний текст підручника, запишіть у зошит визначення поняття «природно-заповідний фонд».

Методичний прийом «Nota Bene» (замітка на полях)

Природно-заповідний фонд — це ділянки суходолу та водного простору, природні комплекси яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність. Вони перебувають під охороною держави з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду рослинного і тваринного світу, підтримання загального екологічного балансу. Українською державою визнано розвиток заповідної справи одним з найважливіших пріоритетів довгострокової державної політики України. Спеціальним уповноваженим органом Державного управління в галузі організації, охорони і використання природно-заповідного фонду є Міністерство охорони навколишнього природного середовища України.

Методичний прийом «Картографічний практикум»

Користуючись картами, знайдіть природоохоронні об'єкти, які вам відомі і про які ви почули на сьогоднішньому уроці.

Практична робота 10 «Позначення на карті об'єктів природно-заповідного фонду України»

Методичний прийом «Час підручника»

Учні знайомляться з поняттями: «національна екологічна мережа»,

«моніторинг навколишнього середовища в Україні».

Методичний прийом «Nota bene» (замітка на полях)

Моніторинг навколишнього середовища — це система спостережень і контролю за станом природних і антропогенних ландшафтів, процесами та явищами, що в них відбуваються, з метою прогнозування їхніх змін та розробки рекомендацій щодо запобігання негативним наслідкам.

Методичний прийом «Проблемне питання»

З'ясуйте, які елементи екологічної мережі трапляються у вашій місцевості. Які з них належать до сполучних, буферних, еталонних?

VI. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Методичний прийом «Географічний мікрофон»

Учні по черзі дають відповіді на питання.

- У чому полягають основні вимоги законодавчих актів щодо екологічної ситуації в Україні?

- Дайте визначення поняттям «моніторинг навколишнього середовища», «екологічна мережа».

- Запропонуйте додаткові природоохоронні заходи для нашої місцевості.

VII. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Поясніть вислів «Зберігаючи природу, людина зберігає себе».

В Україні зберігають генофонд живих організмів, типових та унікальних ландшафтів, чому сприяє моніторинг навколишнього середовища. Дієвими інструментами охорони навколишнього середовища є оцінка впливу екологічної ситуації, екологічна експертиза, розробка всебічних заходів, які б попереджали про негативну дію в результаті діяльності людини на навколишнє середовище. Отже, ми повинні дбати про довкілля, бо природа була і завжди буде сильнішою й мудрішою, ніж людина. Природа вічна і нескінченна. Людина, зберігаючи природу, береже себе, і ставлення до природи є показником моральності і культури.

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Опрацювати § 49 підручника.

- Скласти пам'ятку «Правила поведінки в навколишньому середовищі».